

Posudek na bakalářskou práci Aleny Davidové
Politický profil Indiry Gándhiové
(A Political Profile of Indira Gandhi)
ÚJCA, FFUK, Praha 2010, 48 stran

Ve své bakalářské práci si studentka hindštiny Alena Davidová klade za cíl vytvořit politický profil Indiry Gándhiové, první a dosud jediné ženy stojící v čele nezávislé Indie. V době jejího dlouholetého působení v pozici ministerské předsedkyně procházela Indie mnoha krizemi, politickými, hospodářskými či týkajícími se vztahů k sousedním státům i světovým velmocím. V řadě ohledů Indira Gándhiová vycházela z politického odkazu svého otce Džaváharlála Néhrúa (socialistická orientace, sekularismus), s její vládou je ovšem také spojena dosud nejhlubší krize indické demokracie a zatěžkávací zkouška jejích principů v podobě vyhlášení výjimečného stavu. Z delšího časového odstupu bývá dnes doba její vlády hodnocena spíše negativně, a to zejména kvůli posílení centralismu, nárůstu populismu, rozvoji dynastických tendencí v indické demokracii či neochotě k jakýmkoliv tržním reformám, jejichž absence zpomalila, ba dokonce zastavila ekonomický vývoj země na více než dvacet let – v této souvislosti někteří současní indiští publicisté hovoří o Indirině období jako o „ztracené generaci“ (Gurcharan Das).

Práce je smysluplně rozdělena do šesti kapitol, které chronologicky popisují životní osudy Indiry, především její pozoruhodnou politickou kariéru. V úvodní kapitole, věnující se osobním osudům Indiry až do jejího vstupu do politiky, nás autorka seznamuje s původem nejvýznamnější indické rodiny, s dobou Indirina dětství a dospívání, která byla fatálně spjata s rolí Néhrúů, již sehrávali v boji za svobodu a posléze i nezávislost Indie. Další kapitoly vždy přesně ohraničují jednotlivá klíčová období nejen života samotné premiérky, ale skrze něj i osudů celé Indie – boj o moc v Kongresu po nečekané smrti Šástrího, válka o Bangladéš, výjimečný stav a jeho dohra po prohraných volbách v roce 1977, návrat k moci v roce 1980 a krize v Paňdžábu s tragickými důsledky pro samotnou Indiru v roce 1984.

Práce je velmi čtivá, přehledně strukturovaná a vypovídá o tom, že se autorka dobře zorientovala ve spletitém vývoji Indie po získání nezávislosti a zejména její politické scény. Davidová čerpá ze základní dostupné literatury k danému tématu, jistým nedostatkem se ovšem jeví přílišné spoléhání (včetně odkazů) na zdroje životopisného charakteru, které jen málokdy bývají nezaujaté a objektivní, co se týče hodnocení historických událostí (viz třeba J. Pupul) a především role, již v nich osoba, jejíž život je popisován, sehrála. V této souvislosti je ovšem jistě dobré zmínit, že Davidová dokázala téměř hotovou práci celou přepsat, protože její první verze se věnovala takřka výlučně osobnímu životu Indiry, což bylo vzhledem ke zvolenému tématu naprosto nevhodné.

Třebaže si autorka stanovila za cíl vytvořit politický profil Indiry Gándhiové, zdařilo se jí to pouze částečně. Zásadní výtka, kterou jsem jí jako vedoucí její práce několikrát opakoval a kterou vlivem časové tísně bohužel nedokázala reflektovat, spočívala ve zvoleném postupu práce. Místo chronologického popisu jednotlivých, na sebe navazujících událostí by bylo vhodnější, a přínosnější pro autorku samu i pro čtenáře obeznámeného s moderní indickou historií, analyzovat Indirina politická rozhodnutí, hledat jejich příčiny, motivy, důsledky, společné rysy, srovnávat s obdobnými situacemi v době Néhrúově apod., a tento ideový materiál, vytvářející ve výsledku skutečný politický profil dané osoby, poté dosadit do konkrétních politických událostí. Otevřel by se tak široký prostor pro hlubší analytické myšlení, kritický úsudek a originální, byť třeba místy sporné názory a postřehy. Podobná myšlenková samostatnost by byla jistě zajímavější než do jisté míry otrocký, třebaže přesný a srozumitelně podávaný popis historických událostí. Předkládám tedy autorce tuto kritiku jako upřímně míněné doporučení pro další podobné práce.

Bakalářskou práci Aleny Davidové doporučuji k obhajobě, vzhledem k výše
zmíněnému navrhuji hodnocení „velmi dobře“.

4. září 2010

Zdeněk Štipl

Handwritten signature of Zdeněk Štipl in black ink, consisting of stylized initials and a surname.